

Mihin Senioriliikkeen pitäisi ensisijaisesti pyrkiä vaikuttamaan?

Keskustelun teema 1: Hyvinvointi ja hoiva

Kuuluuko ikäihmisten ääni? Keskustelijat korostivat, että ei ole yhtä ikäihmisten ryhmää; esimerkiksi kotihoidossa olevien muistisairaiden vaikuttamismahdollisuudet ovat erityisen haasteelliset.

Ikäihmisten äänen tulisi kuulua kunnassa *vanhusneuvostojen* kautta, mutta miten vanhusneuvostot tunnetaan?

Ikäihmisten pitäisi ottaa enemmän yhteyttä vanhusneuvostoihin ja tehdä esityksiä ja ehdotuksia. Huolenaiheena kuitenkin on, että vanhusneuvostojen edustajat nimitetään järjestöjen esittämistä ehdokkaista, joten valituksi voi tulla vain järjestöissä toimivia ikäihmisiä. Kuka edustaa heitä, jotka eivät kuulu järjestöihin?

Toiseksi vaikuttamisen kanavaksi mainittiin *järjestöt* joko erikseen tai yhteistyössä keskenään.

Vanhusasiavaltuutettua pidettiin erityisen tarpeellisenä. Sellaisen saamiseksi voisi yrittää vaikuttaa seuraavien vaalien yhteydessä.

Minkälaisia korjauksia ikääntyvien palveluihin tarvitaan?

Asennemuutosta tarvitaan, miten saadaan ikääntyneet oman elämänsä toimijoiksi ja vaikuttajiksi.

Ikääntyneiden oikeudet ja ihmisarvo pohdituttavat, erityisesti tieto, jonka mukaan joka kolmas hoidossa oleva vanhus on aliravittu.

Sairaanhoidopalveluja tulisi olla riittävästi ja helposti saatavilla.

Miten yksinäiset yli 80-vuotiaat hoidetaan, kun eläkkeet eivät riitä hoivan hankkimiseen?

Pitäisi tehdä selvitys siitä, kuinka suurella osalla eläkeläisistä ei ole varaa palvelutalomaksuihin, joita pidettiin yleisesti varsin korkeina. Hyvinvointi ei saisi olla rahasta kiinni.

Kotihoidossa on paljon korjattavaa. Kotona olevan vanhuksen luona käy liian monenlaisia työntekijöitä eikä kellään ole silti aikaa. Se on sekä asiakkaan että työntekijän ohjelma. Palvelutarvetta koskeviin tilastoihin, selvityksiin, ja kyselyihin tulee suhtautua varauksella, sillä niissä vastaajina käytetään usein alle 65 vuotiaita.

Resursseja tarvitaan lisää, mutta mistä löydetään työntekijöitä? Kokeiltu on maahanmuuttajia, ammatinvaihtajia tai tehtävien sisällyttämistä esimerkiksi postinkantajien toimenkuvaan. Kaikella on hyvät ja huonot puolensa.

Haja-asutusalueiden vanhusten asema kyläyhteisöissä keskustelutti myös.

Tulevan sote-uudistuksen vaikutukset pohdituttivat erityisesti.

Miten ikäihmisten terveyttä, toimintakykyä ja hyvinvointia voidaan vahvistaa?

Ennalta ehkäiseviä palveluja tarvitaan lisää, samoin kuntoutusta ja tukihenkilöitä.

Yksinäisyys on iäkkäiden yleinen ongelma. Vapaaehtoistyöntekijöitä tarvitaan!

Omaishoitajat tarvitsevat tukea; mistä saisi puhelinapua? Voisiko kansalaisneuvonnan tai auttavan puhelimen toimintamallia soveltaa tähän tarkoitukseen?

Seniorikuntosaleja ja korttelilääkärejä pidettiin hyvinä palveluina. Ehdotettiin myös, että pitäisi rakentaa kirjasto-, kauppa-, posti- ja kuntosalibusseja sekä parantaa kyläyhteisöjen yhteistoimintaa.

Mihin vanhuspalvelujen lisäksi pitäisi vaikuttaa?

Keskustelussa nousi esille, että vaikuttaa pitäisi mm. yhteiskuntasuunnitteluun, kauppaan ja mediaan.

Osuuskuntiin voisi vaikuttaa esimerkiksi asiakasomistajuuden kautta – tarvittaisiin mm. suurempia fontteja pakkauksiin.

Lähipalvelut pitäisi turvata vanhuksille.

Todettiin, että vaikuttamisen tarpeita ilmenee loputtomasti. Senioriliikkeen kannalta on tärkeä sopia, mitä ovat ne yhteiset edut, joita lähdetään ajamaan. Kaikkea ei voi tehdä ja eläkeläisten joukko on heterogeeninen. On vain ryhdyttävä toimeen ruohonjuuritasolla. Senioriliike voi toimia kokemusasiantuntijana.

Keskustelun teema 2: Asuminen

Kotona asumisen onnistuminen, mihin pitäisi pyrkiä vaikuttamaan?

Esteettömyys

tekniset, kuten kynnykset yms ja tekniset varusteet

Kaikki uustuotanto esteettömäksi

Vanhat asunnot / Esteettömyys

Hissitarpeen selvittäminen etenki isoissa vuokrataloyhtiöissä (VVO, Sato, kaupunkien yms.)
Hissillisiä asuntoja tarjotaan vanhoille
Muillekin asuntovuokraajille sama tavoite

Rahoitus

Asumisoikeusasuntoihin lisää rahaa
Turhien säädösten vähentäminen

Apuvälineiden kehittäminen

Portaissa kulkemisen parantaminen

Kustannusten nousun taittaminen

- maanhankinta, kaavoitus
- kuntien taksoitus
- grynderikilpailun aikaansaaminen
- verosuunnittelun kohtuullistaminen ja kansainvälinen kilpailu

Mikä asumismuoto ikäihmisen olisi syytä valita?

Eri puolilla maata yksilön asumisvaihtoehdot ovat erilaiset.

Myös asumisympäristöllä on merkitystä esim. asfaltoidut väylät, jos on rollaattori

Mitä vanhemmaksi ihminen tulee, sitä vaikeampi hänen on mukautua uuteen ympäristöön.

Riippuu myös siitä mistä asumisympäristöstä tulee ja mitä haluaa tehdä ja harrastaa. Esim. kaupungista maalle muuttaminen voi olla iso kultturihyppy.

Koti → palvelutalo/hoivakoti → laitos

Kotona asuminen niin kauan kuin mahdollista, on hyvä periaate

Kotona asuminen vaatii kuitenkin riittävät tukipalvelut

Kunnat pyrkivät tinkimään palveluista. Ruoka saatetaan viedä pakasteina, jotka jäävät monelta syömättä.

Muutto kotoa hoivakotiin saattaa merkitä yksilön roolin muuttumista subjektista objektiksi.

Kuntien palvelutaloja keskustelijat pitivät parempina kuin yksityisiä.

Palvelutaloissa asukkaat tarvitsevat vähitellen lisää palveluja ja rahaa palaa.

Sen verran ikäihmisillä pitäisi olla rahaa, että pystyvät ostamaan nämä välttämättömät palvelut.

Kuntien ylläpitämien palvelutalojen vuokraa pidettiin kohtuuttoman korkeana.

Yleinen käsitys oli, että vanhainkodeissa ei voi olla varma, saako apua esimerkiksi syömisessä.

Omakotitalo: Veropohjaiset menot nousevat liikaa, pakko muuttaa omakotitalosta palvelutaloon, jossa saa paremmin vapaaehtoistyöntekijöidenkin apua.

Sähkölaskut nousevat, vaikka olisi kuinka säästeliäs.

Ikäihmiset eivät hevin turvaudu toimeentulotukeen eikä sitä edes saa, jos on omakotitalo.

Yhteisöasumisen etuna on, että ei tarvitse olla yksin, saa turvaa ja ruoan ja yhteistä toimintaa.

Naapuriapu esimerkiksi kauppa-asioissa toimii.

Yhteisöasuminen ei kuitenkaan sovi ahdasmielisille. Kaikki ihmisryhmät pitäisi hyväksyä.

Palkattu toiminnan vetäjä on näissä taloissa tarpeellinen.

Asumisoikeusasuntoja tulisi olla, mutta niitä pidettiin kalliina.

Kuntia tulisi velvoittaa osoittamaan vuokra-asuntoja.

Ikäihmiset ovat avoimia kaikille asumismuodoille.

Kotona asumista tukevat palvelut, joita Senioriliikkeen tulisi ajaa?

Kotipalvelujen kehittäminen ja koordinointi

Hoitajamitoitus riittäväksi, tärkein vaikuttamisen kohde

Vanhusneuvolapalvelut kaikille

Omaishoitajille työterveyshuoltopalvelut ja muu tuki

Kotikuntoutus puuttuu toistaiseksi lähes kokonaan, se pitäisi saada käyttöön

Vanhusneuvostot valppaasti seuraamaan kuntien vanhuspalvelujen riittävyttä ja laatua.

Keskustelun teema 3: ***Toimeentulo***

Miten eläkkeen saa riittämään?

Kaiken muutosvaateen lähtökohtana on hyvä olla oikeudenmukaisuus, kukaan ei voi olla oikeudenmukaisuutta vastaan.

1. pitää saada indeksimuutos hyväksytyä eduskunnassa, työ jatkuu sovitusti.
2. eläkkeiden verotus samalle tasolle kuin työtuloverotus
3. eläketulovähennykseen korotus kuten työtulovähennykseenkin
4. edunvalvontaan saatava parempi yhteiskunnan kontrolli, havaittu väärinkäytöksiä
5. koko elämänaikaisen työtulon pitäisi kasvattaa myös eläkettä, nyt 68 v jälkeen ei kerry?
6. nöyristely pitää lopettaa ja olla ylpeästi itsekäs oikeuksien puolustamisessa
7. matkavakuutusten ikäraja saatava pois, vaihtelee vakuutusyhtiöittäin
8. SSL voisi alkaa antaa verosuunnitteluapua, ei tarkoita veronkiertoa

Ikäsyrrjintä on kasvanut kohtuuttomiin mittoihin ja media vahvistaa sitä.

Nimittely passiiviväestöksi tai huoltotaakaksi on niin yleistä, ettei sitä edes tunnisteta syrjinnäksi. Pahinta on, jos poliittiset päättäjät tai asiantuntija-asemassa olevat henkilöt levittävät ikäihmisiä syrjivää tietoa ja perustelevat vakuuttavasti puheitaan virheellisillä asiatiedoilla. Huoltosuhteesta puhuminen on tästä hyvä esimerkki tai julkisen talouden ”kestävyysvaje”, jonka selitetään johtuvan kasvavista ikääntyvien terveydenhuoltomenoista, mutta jätetään mainitsematta, mitä luetan ikääntyvien terveydenhuoltomenoihin ja mitä nuorempien terveydenhuoltomenoihin ja että ne sisältävät eri asioita. Vertaillaan kyllä numeroja keskenään välittämättä niiden sisällöllisestä erosta.

Puhe aktiiviväestöstä ja passiiviväestöstä on loukkavaa. Ikäihmisistä puhuttaessa tulee ottaa huomioon, mitä tarkoitetaan, kun sanotaan, että ikäihmiset ovat voimavara, mitä kaikkea se sisältää. Suurempi huolenaihe päättäjille pitäisi olla työttömyys ja työelämän ulkopuolella olevat. Sille voi jotain tehdä, ikääntymiselle ei.